Invalidný dôchodok a ŤZP: prečo nejde o rovnaké posúdenie

Redakčne pripravil: Marek
Tlačová verzia: 19. 11. 2026
Aktuálny článok a prílohy na webe

Invalidný dôchodok rieši Sociálna poisťovňa; preukazy a kompenzačné potreby rieši úrad práce. Jedno rozhodnutie vám automaticky nezabezpečí druhý nárok.

Dve posúdenia odpovedajú na odlišné otázky

Invalidný dôchodok a ťažké zdravotné postihnutie sa môžu týkať toho istého človeka, ale nejde o jeden nárok ani o jedno konanie. Sociálna poisťovňa skúma invaliditu a splnenie podmienok dôchodkovej dávky. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny rieši posudzovanie pre kompenzácie, preukazy a určené oblasti sociálnych služieb. Rozhodnutie jednej inštitúcie preto automaticky nenahrádza podanie v druhej. Pred prípravou dokladov si pomenujte, či potrebujete príjem z dôchodku, pomoc v každodennom živote alebo oboje. [1] [2]

Čo znamená invalidita v Sociálnej poisťovni

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je podstatný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav. Predpokladané trvanie stavu má byť dlhšie ako jeden rok. Percentá diagnóz sa jednoducho nesčítavajú. Pri dôchodku sa zároveň skúmajú ďalšie podmienky, najmä potrebné obdobie poistenia podľa veku a zákonné výnimky. Preto aj uznaná invalidita nemusí bez splnenia ostatných podmienok viesť k priznaniu dávky. [1]

Čo sa posudzuje pri ŤZP

Pri novom posudzovaní sa používa zákon č. 376/2024 Z. z. ŤZP spája so zdravotným postihnutím uvedeným v jeho prílohe č. 1 a s predpokladaným trvaním dlhším ako dvanásť mesiacov. Posudzuje sa tiež konkrétna odkázanosť a funkčné dôsledky: napríklad potreba pomôcky, sprievodu alebo pomoci pri životných potrebách. Nejde o mechanické prevzatie percenta zo Sociálnej poisťovne. Staršie doklady môžu používať skoršie pojmy; ich právne účinky sa overujú aj podľa prechodných ustanovení. [2] [3]

Preukaz, posudok a príspevok odlíšte

Preukaz ŤZP slúži na uplatnenie príslušných výhod. Parkovací preukaz má samostatné zdravotné kritériá. Integrovaný posudok môže byť podkladom pre viac foriem podpory, ale nie je rozhodnutím o vyplatení každého peňažného príspevku. Pri konkrétnej kompenzácii sa podľa jej druhu preveruje aj účel, príjem, majetok či ďalšie podmienky. Naopak, samotné integrované posudzovanie sa nezakladá na výške príjmu. Takto sa vysvetľuje, prečo dvaja držitelia rovnakého preukazu nemusia dostávať rovnaké príspevky. [2] [3]

Modelová situácia: dôchodok už mám

Predstavme si človeka, ktorý poberá invalidný dôchodok a začal potrebovať pomoc pri presune z bytu. Rozhodnutie o dôchodku si ponechá, ale so žiadosťou o posúdenie kompenzačných potrieb sa obráti na úrad práce. Pripraví odborné nálezy a opis bariéry: ktoré presuny nezvláda, akú pomoc má a čo potrebuje riešiť. Nie je správne očakávať, že Sociálna poisťovňa spolu s dôchodkom automaticky vybavila aj pomôcku alebo preukaz. Príklad vysvetľuje postup, nepredpovedá výsledok konkrétnej žiadosti.

Čo si pripraviť pred návštevou úradu

Vytvorte si dva oddelené priečinky. Do prvého patria podklady o poistení a dôchodkovom konaní; do druhého posudky, preukazy a rozhodnutia úradu práce. Lekárske správy môžu byť relevantné pre obe oblasti, vždy však overte požadované prílohy konkrétneho podania. Poznačte si, ktorá inštitúcia vydala posledný dokument a čo je v jeho poučení. Nesúhlas s dôchodkom riešte podľa jeho pravidiel; nepreberajte automaticky lehotu alebo formulár z konania o kompenzácii. Pomôže aj náš sprievodca integrovaným posudkom.

Jedna domácnosť, dva odlišné zoznamy úloh

Ilustračná situácia: človek už dostáva invalidný dôchodok a potrebuje vyriešiť bariéru pri presune z bytu. Namiesto ďalšieho listu so všeobecnou požiadavkou „uznajte mi všetko“ si rozdelí cieľ na dve konkrétne otázky:

Čo potrebujem preveriť	Prvý kontakt	Ktorý dokument si vyhľadám
Nesedí mi suma alebo percento dôchodku.	Sociálna poisťovňa.	Rozhodnutie o dôchodku s poučením a súvisiace podklady.
Potrebujem posúdiť funkčné dôsledky a kompenzačné potreby.	Príslušný úrad práce.	Existujúci integrovaný posudok alebo rozhodnutia úradu a požadované prílohy.
Chcem parkovací preukaz.	Úrad práce, osobitný postup pre parkovací preukaz.	Podklad k osobitným zdravotným kritériám; samotný dôchodok nestačí.

Rozdiel právnych základov vyplýva zo zákona o sociálnom poistení a zo zákona o integrovanej posudkovej činnosti. Tabuľka neurčuje, na čo máte nárok; pomáha nasmerovať otázku a pripraviť správny priečinok.

Na prvú stranu každého priečinka si napíšte názov konania, číslo veci a najbližší krok. K lekárskej správe si poznačte, ku ktorému podaniu ju prikladáte. Ak tú istú správu potrebujú dve inštitúcie, nestrácajte prehľad o tom, kam ste ju už odoslali a kde ešte chýba.

Pred telefonátom si prečítajte hlavičku posledného rozhodnutia. Pomôže vám overiť, či sa dovolávate orgánu, ktorý vôbec môže riešiť váš konkrétny výsledok. Rodinný príslušník takisto ľahšie pomôže, keď vidí samostatné úlohy namiesto jedného neoznačeného balíka dokumentov.

Zdroje a overenie

[1] Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení — znenie účinné 1. 9. – 30. 12. 2026

Definícia invalidity a poistné podmienky.

[2] Zákon č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti — znenie účinné 1. 7. – 30. 12. 2026

ŤZP a príslušnosť úradu práce.

[3] Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP — znenie účinné 1. 7. – 30. 12. 2026

Preukaz a parkovací preukaz.

Článok slúži na orientáciu. O vašom nároku rozhoduje príslušná inštitúcia.